

Nejaké otázky?
Premýšľal som, že si
zožením vtáka.
Áno? (Áno.)
Dobre, to je príbeh pre vás.
Áno, takže akú radu
by ste mi dali?
Načo chcete vtáka?
Chcete si ho adoptovať?
(Milujem zvieratá. Áno.)
Mám mačku.
Chcete si jedného adoptovať?
Mačka a vták?
Nie som si istý.
Rád by som si kúpil vtáka.
Nie som si istá, či spolu budú
vychádzať, ak spolu neboli
už od detstva... možno
bude tá mačka rozumieť
ale nie je to isté.
Načo chcete vtáka?
Chcete si ho adoptovať
alebo kúpiť?
Vlastne som premýšľal
o oboch možnostiach.
Ak už nejakého musíte mať,
adoptujte si ho.
Adoptujte si ho.
Vždy si len adoptujte,
pretože kúpiť znamená, že
jeden vták nie je adoptovaný
a možno zomiera niekde
v malej klietke,
pretože nie každé centrum
pre vtáky či zvieratá
má veľké klietky.
Ak nejakého chcete,
adoptujte si ho. Ale je to veľa
práce. Nemôžete
si len tak zohnať vtáka,
dať ho do klietky a
každý deň sa naňho pozerieť.
Musíte sa na neho
každý deň pozerieť,
musíte si ho dať na ruku
a pohladkať ho ako miláčika.
Skutočne.
Ináč nemá zmysel priniesť
si domov vtáka,
len aby ste sa naň pozerali,

alebo len aby ste ho mali,
ani keby išlo o adopciu.
Je to veľa práce.
Mačky znamenajú prácu.
Psy znamenajú prácu.
Vtáky znamenajú prácu.
Musíte to vedieť.
Sú veci, ktoré o vtákoch
neviete.
A ak si skutočne chcete
jedného adoptovať,
ak pre neho máte miesto,
viete, potrebuje priestor,
kde môže lietať. Áno.
A musíte ho stále čistiť,
pretože klietka nebude čistá.
Ak ho necháte lietať
všade po nábytku, budete
pripravení, že nebudete mať
žiadnu pohovku neobrátenú,
žiadnu elektrickú šnúru
nezjedenú, žiaden televízor,
niekedy uprostred ničoho,
len zrazu televízor nefunguje.
On zje elektrickú šnúru,
musíte vedieť,
akú rastlinu nesmiete mať
v záhrade či v dome,
pretože niektoré rastliny
sú jedovaté, dokonca aj
pre psy, mačky a vtáky.
Viete,
vtáky v divočine
vedia, čo robia,
pretože boli vytrénovaní
svojimi rodičmi,
svojim krdľom.
Ale vtáky v zajatí
boli v klietkach
už od čias svojho
pra – pra – pra – pra –
pradeda/prababky.
Nevedia ako prežiť
v divočine.
Nevedia ani to, ktorá
rastlina je jedovatá.
Nevedia, že elektrická šnúra
je nebezpečná.
Môj vták zje
veľa elektrických šnúr.

Som prekvapená,
že je stále nažive.
Možno sme to v tom čase
práve vypli,
takže mal šťastie.
Teraz na neho musím dávať
stále pozor, pre prípad,
že by jedol elektrické šnúry.
On ich je ako rezance.
Vyzerajú ako rezance,
tak ich je... snaží sa.
Už som vám to rozprávala
vo svojej knihe.
Je to pravdivý príbeh.
A vtáci sú veľmi citliví
na mnoho vecí,
napríklad ho nemôžete
príliš často
zaviesť do kuchyne,
alebo keď varíte
a používate rôzne náčinie,
pretože to vydáva
nejaké výpary, ktoré
pre nich nie sú dobré.
A musíte vedieť,
aký roztok použiť
na vyčistenie jeho klietky,
alebo aby ste vyčistili či
okúpali jeho, nasprejovali ho
v lete, v zime...
ako veľa...
koľko krát...
koľko hodín musíte stráviť
s akým druhom vtákov;
záleží na druhu.
Niektoré vtáky
sú veľmi nezávislé,
niektoré vtáky sú veľmi
pripútané na ľudí.
Mohli by zomrieť,
keby ste išli preč,
alebo keby ste zomreli vy,
alebo by ste ich posunuli
niekomu inému;
oni nedokážu večne
žiť so zlomeným srdcom.
Možno ho predchádzajúci
majiteľ dá do útulku,
viete?
Ale ak vám ho oni dajú,

a vy ho znovu dáte preč,
alebo vy odídete preč,
budú mať zlomené srdce.
Skutočne,
sú veľmi citliví.
Mačky a psy
dokážu prežiť bez...
oni to zvládnu,
ale vtáky sú iné –
veľmi citlivé,
veľmi citlivé bytosti.
Ich životné prostredie
musí byť veľmi, veľmi čisté,
pretože sú vnímavé
na nehygienické podmienky.
Vidíte, na oblohe,
kde lietajú, je stále čisto
a vždy sadajú
na vrcholy stromov,
ktoré sú väčšinou očistené
slniečným svetlom,
dažd'om, vetrom.
A kúpu sa
vo veľkej rieke,
pijú z tečúceho potoka.
Ale v zajatí
nemajú na výber.
Nemôžu to urobiť.
A tiež majú hormóny,
ktoré nimi zmietajú.
Je to veľa vecí, ktoré treba
urobiť, keď máte vtákov.
Nemôžete opatriť vtáka
tak ako psa či mačku.
Mať vtáka
je veľa práce,
takže to musíte zväžiť
predtým, dobre?
Musíte si to naštudovať,
musíte si kúpiť knihu
alebo niečo a prečítať si,
či taký vták je alebo nie je
pre vás vhodný, alebo
či vaše životné podmienky
sú vhodné pre takého vtáka
alebo nie, a koľko práce
musíte venovať tomu vtákovi
a či môžete.
Koľko času máte
počas dňa?

Je to veľa práce, drahý.
Môj bože.
S psami je dokonca menej
práce ako s vtákmi.
Pretože ho nemôžete nechať
večne poletovať po dome.
Musíte mu dať priestor,
kde bude bývať,
alebo ho aspoň vytrénovať
od malička,
ináč bude štipať
všetko vo vašom dome.
Môj vták predtým zjedol
všetok môj nábytok
a povedala som vám, stala
som sa prirodzene jogínom!
Žiadne pripútanie
k nábytku, aspoň to.
Nielen nábytok...
koberec! On ho zje,
vždy po kúsku.
A podlahu v kuchyni,
tú tiež po kúsku zje.
Ovocie, vyskúša
kúsok banánu, ale
nechutí mu, tak ho vypluje.
Jablko? Možno vyskúša jeden
kúsok, no nechutí mu,
všetko vypluje.
A možno mango,
dobré, vyskúša kúsok...
ach, nie, nechutí mu,
len ho zoberie
a hodí na podlahu.
A potom musím chodiť
a upratovať to,
zjesť zvyšky
alebo ich dať psom
alebo s nimi niečo urobiť.
Ale on to za vás neupracuje.
Nezletí dole
a nezje zvyšok.
Niekedy pes,
napríklad mu dáte
kúsok ovocia alebo jedla,
možno zje polovicu
a druhú niekde nechá tak,
ale neskôr sa možno vráti
a vylíže to
alebo to upracuje za vás.

Ale vtáky nie. Nie.
Oni nepôjdu na dlážku,
to je isté.
Im sa páči
čím vyššie, tým lepšie.
A niekedy idú na strop
a zostanú tam celú večnosť.
Voláte ho dole,
no on nezletí.
Keď zide dolu,
vy už spíte, a on príde
a d'obne vás do nosa
a podobne,
urobí diery
do vašej prikrývky, posteľe.
Radi sa hrajú so špongiou,
je mäkká,
ľahko sa do nej d'obe.
Celú ju rozd'obú,
kúsok po kúsku,
vždy jeden roh.
A je v poriadku,
ak si môžete dovoliť
kúpiť ďalšiu,
a stále kupovať, pretože
oni radi žujú.
V prírode žujú
suché vetvy,
aby si udržali zobák
v požadovanom stave.
Ináč im stále rastie,
vidíte.
A potom im musíte
strihať nechty,
ak pre nich nemáte veci,
na ktorých si ich
obrúsia sami.
Ja to robím šikovne.
Pokryjem časť brúsny
papierom,
takže vždy keď na ňom stojí,
polovica –
na vrchu – je hladká,
bez brúsneho papiera,
ale spodok je brúsny papier,
presne tam,
kde má nechty.
A každý deň
po tom chodí a obrusuje si
nechty sám.

Oni nemajú radi strihanie nechťov. A beda vám, ak sa o neho nestaráte dobre; jednoducho uletí preč a budete mať zlomené srdce. Nie preto, že ste stratili vtáka, ale preto, že neviete, čo sa mu stalo. Neviete, či žije alebo zomrel, on vám to nepovie. Nemôže. Nevráti sa späť. Možno sa vráti späť ale bude vo veľmi zlom stave... o mnoho dní neskôr. A potom možno odíde znovu. Oni dokážu vždy uletieť behom sekundy keď otvoríte dvere, vyjdú von, ináč ich musíte dať do klietky a to sa vám nepáči. Všetko. S vtákmi je veľa práce. Musíte vedieť, akú potravu mu dať, chodiť k veterinárovi, vitamíny, čistenie tela. Nie je to ako s psom, ktorého môžete našampónovať a potom pustiť do záhrady, a opláchnuť ho hadicou. S vtákom je to iné. Niekedy mu musíte očistiť perie, keď sa zašpiní. Veľa práce, zlatko. A nehovoriac o... niekedy sú nahnevaní, vyďobú vám dieru do ruky a podobne, ostré nechty... Už som raz bol pohryzený. Vravela som, vravela som. Každý, kto má vtáka, bol aspoň raz pohryzený. A najviac zo všetkého

milujú ucho. A ak máte vtáka a jedného dňa sa vrátite a uvidím iba jedno ucho, nebudem sa pýtať. Alebo obe uši budú preč, nebudem sa pýtať. Nejaké iné zviera, ktoré chcete predtým? Iba vtáka, však? Iba preto, že hovoríme o vtákoch. Nehovoriac o tom, že vaša mačka môže žiarliť a potom môže zožrať vašich vtákov, keď tam nebudete. Behom sekundy. A tiež nehovoriac o vtákoch, ktorí budú žiarliť na vašu mačku. Tak či tak, buď ho roztrhá alebo bude na nich vrčať, pretože neboli spolu od malička. A mačka s vami bola dlhý čas a je k vám pripútaná, ako partner, chápete? Zvieratá vás berú ako partnera. Pretože nie sú v prirodzenom prostredí. V prirodzenom prostredí majú životného partnera. Takže ste ako životný partner. Buď to, alebo otec, mama, brat či sestra – je to na celý život a veľmi, veľmi oddané. Takže možno obaja budú žiarliť. Keď jeden z vtákov, ktorého som adoptovala, prišiel domov a uvidel ostatných vtákov, tiež ma pohryzol. Najskôr ma všade

bozkával a potom prišiel domov a uvidel iného vtáka, dokonca samčeka! Obzvlášť ak je to samček alebo kocúr, alebo pes tak skutočne žiarlia a budete mať problém. Dokonca aj keď ich držíte oddelene, je tam trenie... atmosféra v dome, ktorú môžete cítiť. Niekedy vám to spôsobuje aj tlak. Nie je to tak, že sa vám niečo páči a máte to. Ak nemôžete mať vtáka, tak proste choďte a venujte dar na podporu nejakého vtáka, ktorý sa vám páči. „Dobre, páči sa mi ten vták.“ Každý deň ho môžete prísť navštíviť, porozprávať sa s ním a venovať nejaké peniaze jeho ošetrovateľovi, aby sa o neho dobre staral alebo mu kúpil veľkú klietku, niečo také. Ak to môžete urobiť, potom to urobte. Musíte o tom dobre porozmýšľať, ktorý je vhodný, dobre? Áno. Veľa chodievam do obchodov so zvieratami, a len sa tak hrám s vtákmi, snažím sa... Porozmýšľajte, ktorý. (Áno.) Je pre mňa ťažké povedať vám, hlavne keď máte mačku. Je jeden vtip, je to zlý vtip, ale čítala som ho práve včera.

Malé dieťa kŕmi mačku – o mačkách? Nie? Je to domácu mačku – orechmi všetko? Dobre, ešte niekto? pre vtákov a granulami.

Matka mu hovorí:

„Líza, čo to robíš?“

Líza hovorí:

„Kŕmim vtáka.“

„Ale to nie je...“

kŕmiš mačku!“

A Líza na to:

„Ale v nej je moja andulka!“

Andulka, malý vtáčik.

Chápete, v mačkr!

Rozumiete?

Je to zlý príbeh,

ale mohol by sa stať.

Je mi ľúto,

osvietenie je jedna vec

a žiarlivosť druhá.

Nie som si istá,

či vaše vtáky alebo vaša

mačka sú také osvietené.

Dokonca aj medzi

osvietenými ľuďmi

stále existuje žiarlivosť,

viac či menej.

Ale lepšie ju zvládajú.

Ale vtáky... a niekedy

je inštinkt silný.

Vtáky, psy a mačky

sú niekedy príliš silné,

stačí jediná sekunda

a je príliš neskoro, chápete?

O vtákoch by som mohla

hovoríť večne, ale buďte

opatrný. Musíte si o nich

niečo prečítať,

dobré sa s tým oboznámte,

pretože o vtáka sa musíte

starať veľmi dobre.

Nie sú ako pes či mačka,

viete, čo myslím?

Pretože ste zvyknutý

na mačku,

myslíte, že to nič nie je:

sama vchádza a vychádza;

dokonca sa aj sama umyje

a podobne.

Ale vtáky sú iné, dobre?

Fajn, ešte nejaké otázky